

Projekto „Lietuvos socialinio modelio, apimančio užimtumo didinimą, darbo santykių reglamentavimo tobulinimą ir socialinio draudimo tvarumą sukūrimas“

Viešinimo renginys
2014 m. gruodžio 10 d.

Nedarbo draudimas

Algirdas Bartkus

PROBLEMOS

- Esant aukštam bendram socialinio draudimo tarifui, mokamos tik 650 Lt nedarbo išmokos.
- Tokios išmokos neatlieka savo funkcijos ir dar daugiau, jos papildomai kainuoja 1.1% nuo dirbančių asmenų pajamų.
- Egzistuoja du šios problemos sprendimo būdai:
 - Nedarbo draudimo naikinimas;
 - Nedarbo išmokos pakėlimas į daugiau mažiau priimtina lygį.
- Kita monetos pusė: tam, kad mokėti aukštesnes išmokas vien geros valios nepakanka, reikalingos ir aukštesnės įmokos.

NEDARBO IŠMOKOS SANDARA

- Išmoka susideda iš dviejų dalių – pastovios ir kintančios.
- Pastovi išmokos dalis galėtų sudaryti 30% minimalaus darbo užmokesčio.
- Kintanti dalis:
 - pirmais trim mėnesiais sudarytų 50%,
 - sekančiais trim mėnesiais 40% ir
 - paskutiniaisiais trim mėnesiais 30% darbo užmokesčio.
- Išmokų lubos: $\frac{3}{4}$ vidutinio darbo užmokesčio.

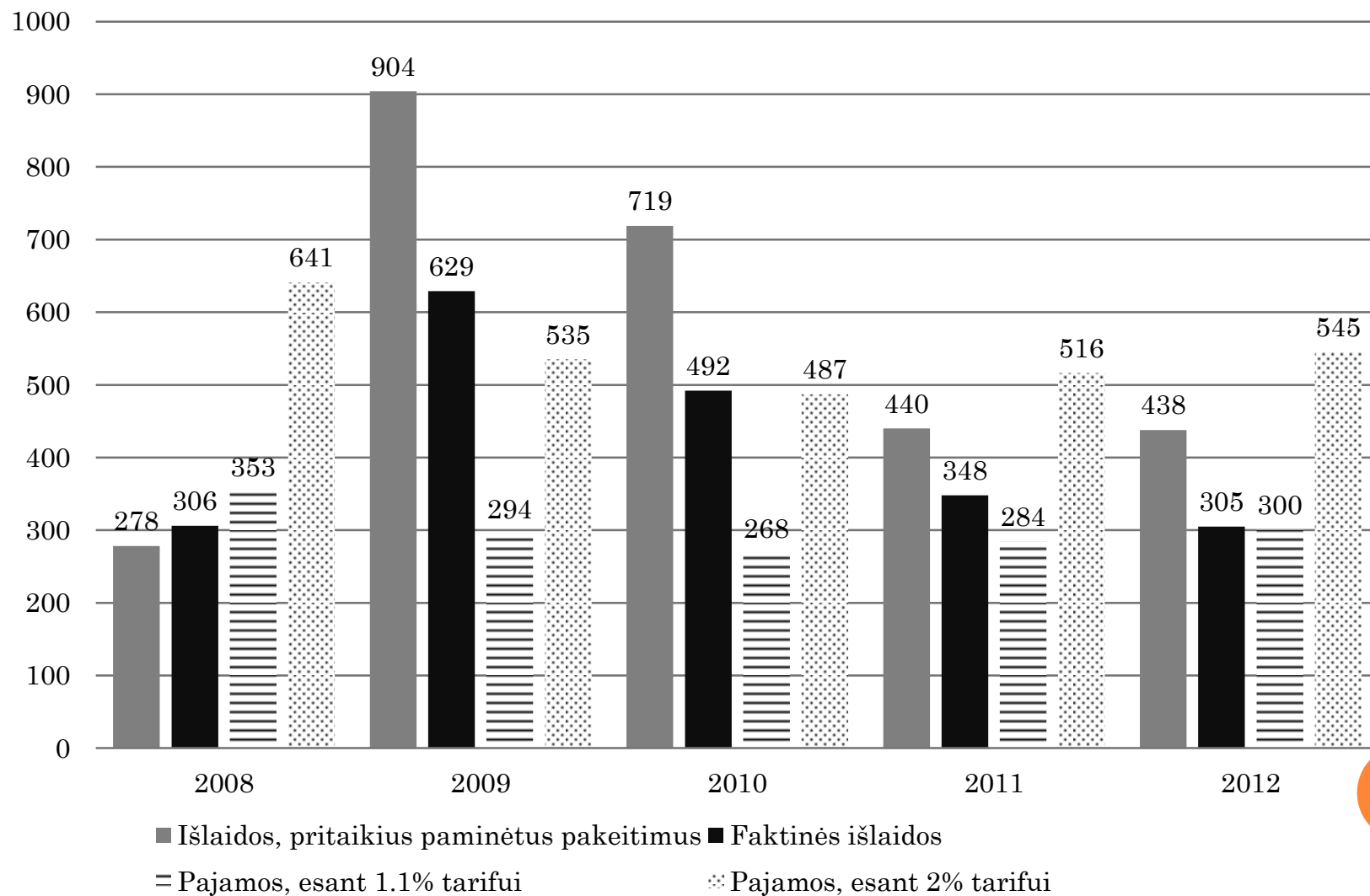

NEDARBO DRAUDIMO IŠMOKŲ PAVYZDYS

Darbo užmokestis	Išmoka		
	Pirmus 3 mėn.	Sekančius 3 mėn.	Paskutinius 3 mėn.
1000	800	700	600
2000	1300	1100	900
3000	1800	1500	1200
4000	2300	1900	1500
5000	2800	2300	1800

NEDARBO DRAUDIMO PAJAMOS IR IŠLAIDOS

KOKIE VEIKSMAI YRA BŪTINI?

- Jeigu pasiūlyta tvarka būtų galiojusi 2008-2012 m., bendros nedarbo draudimo išlaidos būtų buvę 2779.7 mln. Lt, esant tam pačiam išmokų gavėjų skaičiui, o pajamos, esant 2% tarifui būtų 2724 mln. Lt.
- Nedarbo draudimo tarifas turėtų būti beveik padvigubintas.
- Siekiant nepadidinti bendro apmokestinimo lygio šalyje šis žingsnis turėtų būti suderintas su analogiškos apimties pajamų mokesčio mažinimu.

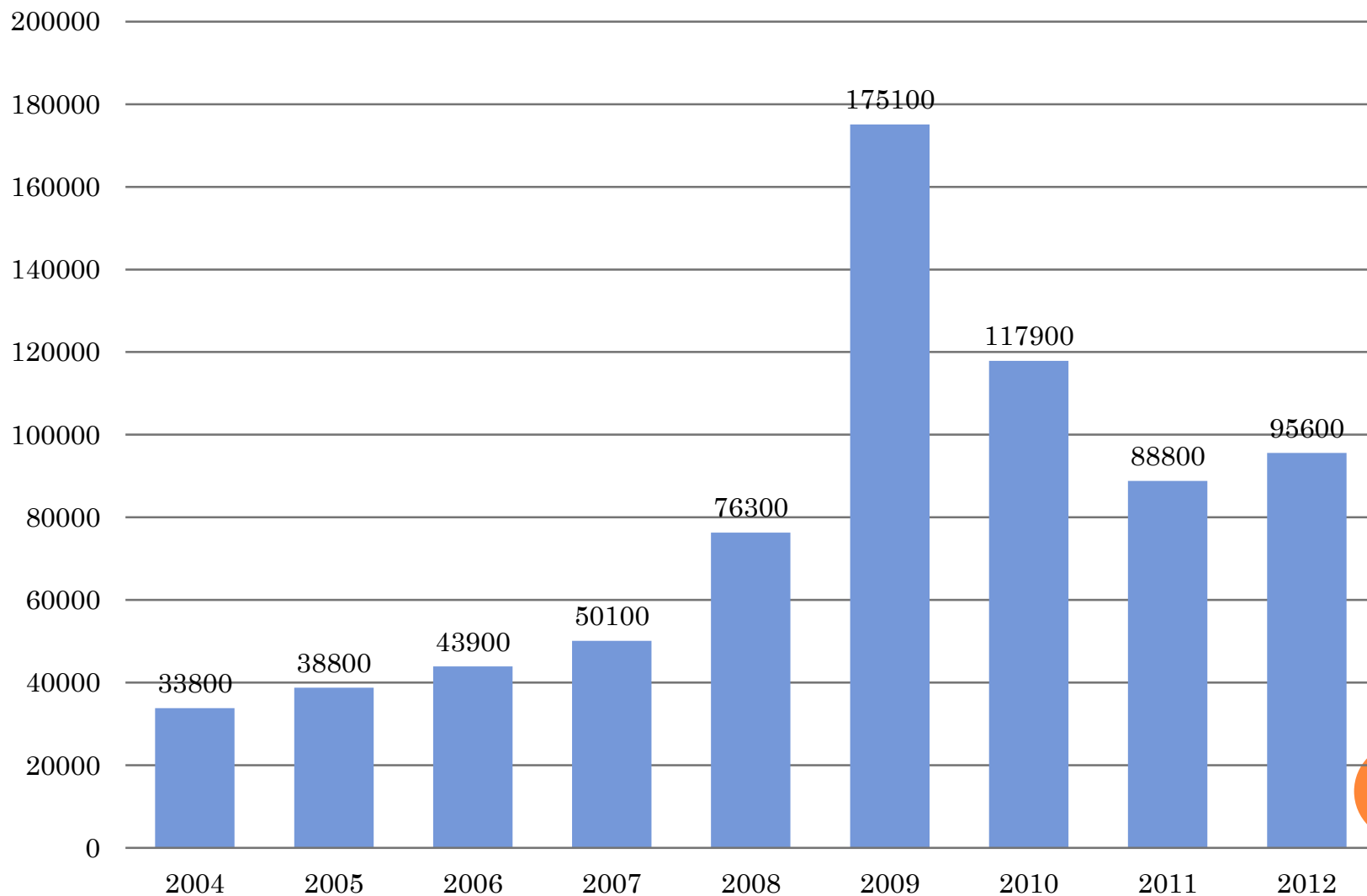

KOKIE VEIKSMAI YRA BŪTINI?

- Bazinės pensijos finansavimą perkėlus į valstybės biudžetą socialinio mokesčio pavidalu, socialinio draudimo tarifą reikėtų sumažinti maždaug vienu procentiniu punktu mažiau, taip sukuriant aukštesnes nedarbo draudimo finansavimo galimybes.
- Pasirinkus šią strategiją, socialinis mokestis turėtų būti šiek tiek mažesnis, nei reikia pilnam bazinės pensijos finansavimui, apimties, o likusi bazinės pensijos dalis būtų finansuojama iš kitų valstybės biudžeto pajamų šaltinių.

NEDARBO IŠMOKŲ SKAIČIUS

KO SIEKIAMA AUKŠTESNĖMIS NEDARBO IŠMOKOMIS IR KO GALIMA TIKĖTIS?

- Suteikti galimybę darbo netekusiems asmenims išgyventi iš nedarbo išmokos.
 - Užtikrinti galimybes išgyventi netekus darbo.
- Sumažinti šalį paliekančių asmenų skaičių.
 - Susidurti su didesniu išmokų gavėjų skaičiumi.
- Paskatinti darbuotojus rodyti iš tiesų uždirbamas, o ne tariamai uždirbamas pajamas.
 - Sumažinti šešėlinę ekonomikos apimtį.
- Kurti valstybę besirūpinančią visais savo piliečiais.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

